

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 331/2026-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **M – SILNICE SK s.r.o.**, Kysucká cesta 3, Žilina, IČO 36 833 380, zastúpeného **CORVIN LEGAL s. r. o.**, Skladná 1/A, Košice, proti postupu Okresného súdu Žilina v konaní pod sp. zn. 47T/39/2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 4. mája 2026 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 47T/39/2023. Sťažovateľ navrhuje priznať finančné zadostučinenie vo výške 5 000 eur a náhradu trov konania vo výške 1 014,41 eur. Rovnako žiada, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prieťahov.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva nasledujúci stav veci:

3. Sťažovateľ vystupuje v napádanom trestnom konaní, ktoré je vedené proti obžalovaným [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „obžalovaná“) a spoločnosti [REDACTED], s.r.o. (ďalej len „obžalovaná obchodná spoločnosť“), v pozícii poškodeného. Celková výška škody, ktorú si sťažovateľ uplatnil riadne a včas v trestnom konaní, predstavuje sumu 467 247,36 eur.

4. Prokurátor Okresnej prokuratúry Žilina podal na okresnom súde proti obžalovaným 12. mája 2023 obžalobu. Obžaloba bola doručená právnomu zástupcovi sťažovateľa (a rovnako aj ďalším subjektom) až po tom, čo právny zástupca sťažovateľa adresoval okresnému súdu 1. novembra 2023 výzvu na doručenie obžaloby a nariadenie termínu hlavného pojednávania.

5. Prvý termín hlavného pojednávania bol nariadený na 15. január 2024. Na základe žiadosti obžalovanej o odročenie hlavného pojednávania okresný súd zrušil termín hlavného pojednávania

a nariadil nový (druhý) termín hlavného pojednávania na 4. marec 2024. Ani hlavné pojednávanie nariadené na 4. marec 2024 sa neuskutočnilo z dôvodov na strane obžalovanej. Sťažovateľ požiadal 29. novembra 2024 okresný súd o nariadenie nového (tretieho) termínu hlavného pojednávania. Napriek zaslanej žiadosti okresný súd pristúpil k nariadeniu hlavného pojednávania až vo februári 2025. Upovedomením z 24. februára 2025 okresný súd oznámil sťažovateľovi, že hlavné pojednávanie sa uskutoční 13. mája 2025. Hlavné pojednávanie nariadené na tento termín sa neuskutočnilo, a to tretíkrát z dôvodov na strane obžalovanej, ktorá požiadala o odročenie hlavného pojednávania. O zrušení termínu pojednávania sa sťažovateľ dozvedel 12. mája 2025 s tým, že v ten istý deň zaslal okresnému súdu oznámenie, v ktorom opätovne poukázal na to, že od podania obžaloby uplynuli dva roky, pričom nebolo uskutočnené žiadne hlavné pojednávanie, a požiadal okresný súd o využitie osobitných inštitútov trestného práva na účely zabezpečenia účasti obžalovanej na trestnom konaní. Upovedomením okresného súdu z 13. mája 2025 bol sťažovateľ informovaný o nariadení nového termínu hlavného pojednávania na 7. august 2025. Hlavné pojednávanie bolo odročené bez prejednávania veci, pretože sa na pojednávanie nedostavila konateľka obžalovanej obchodnej spoločnosti. Ďalšie hlavné pojednávania sa uskutočnili 9. decembra 2025, 31. marca 2026, 28. apríla 2026 a ďalšie hlavné pojednávanie sa malo konať 5. mája 2026.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ namietá prieťahy v konaní pred okresným súdom zapríčinené tým, že okresný súd pri vykonávaní jednotlivých úkonov nepostupoval efektívne, konanie sa už od podania obžaloby vyznačovalo opakujúcimi sa obdobiami nečinnosti, ktorá navyše nebola ničím odôvodnená. Vykonanie jednotlivých úkonov (doručenie obžaloby, nariadenie termínov hlavných pojednávania) bolo uskutočňované s významnými časovými rozstupmi, ktoré vo svojom súhrne zapríčinili, že prvé hlavné pojednávanie vo veci sa uskutočnilo až po dva a pol roku od podania obžaloby. Napriek tomu, že okresnému súdu bola obžaloba doručená 12. mája 2023, okresný súd pristúpil k jej doručovaniu až s približne šesťmesačným odstupom, a to až po tom, ako sťažovateľ na jeho nečinnosť výslovne upozornil. Rovnako neodôvodnený mal byť postup okresného súdu pri nariaďovaní hlavného pojednávania, keď aj k nariadeniu prvého termínu pristúpil až po uplynutí šiestich mesiacov od doručenia obžaloby, pričom samotný termín pojednávania určil až s ďalším dvojmesačným časovým odstupom. Z dôvodov na strane okresného súdu a z dôvodov na strane obžalovanej nastala situácia, keď sa prvé hlavné pojednávanie reálne uskutočnilo až 7. augusta 2025, teda dva a pol roka po doručení obžaloby. Sťažovateľ argumentuje, že po právnej a skutkovej stránke nejde o konanie zložité a v tomto kontexte vníma doterajšiu celkovú dĺžku konania (tri roky) ako neakceptovateľnú. Sťažovateľ poukazuje na to, že obžalovaná v priebehu konania urobila vyhlásenie o vine, čím došlo k zásadnému zúženiu predmetu konania výlučne na rozhodovanie o treste a náhrade škody. Uvedenej redukcii predmetu konania zodpovedá aj obmedzený rozsah nevyhnutného dokazovania, pričom táto okolnosť mala na priebeh konania vplývať tak, že konanie mala urýchliť.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky

a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd pri posudzovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľa nemohol opomenúť princíp subsidiarity, na ktorom je založená jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ku ktorého uplatneniu dôjde až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popretie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu, ktorého právne dôsledky sú premietnuté do § 56 ods. 2 a do § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 149/04).

9. Zohľadniac princíp subsidiarity, ústavný súd tiež zdôrazňuje, že ak zákon o ústavnom súde podmieňuje prípustnosť ústavnej sťažnosti vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon poskytuje sťažovateľovi na ochranu jeho práva, tak o to viac je podmienkou prípustnosti ústavnej sťažnosti uplatňovanie práva, ktorého porušenie sťažovateľ namietá, riadnym, zákonom predpísaným spôsobom (m. m. III. ÚS 1/04). Sťažovateľ nemá na výber, ktorý z existujúcich systémov súdnej ochrany využije, ale je povinný postupovať od súdnej ochrany poskytovanej všeobecnými súdmi k súdnej ochrane, na ktorú má právomoc ústavný súd. Iba za predpokladu, že sťažovateľ vyčerpal všetky jemu dostupné právne prostriedky súdnej a inej právnej ochrany svojho základného práva alebo slobody a pri ich uplatnení nie je úspešný, môže sa uchádzať o ochranu tohto základného práva alebo slobody sťažnosťou podanou ústavnému súde podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 193/2010, I. ÚS 178/2011, IV. ÚS 453/2011, III. ÚS 703/2017).

10. Trestný poriadok v § 55 ods. 3 zakotvuje inštitút sťažnosti pre nečinnosť, ktorou sa ktorákoľvek zo strán trestného konania môže domáhať, aby nadriadený súd určil primeranú lehotu na uskutočnenie namietaného úkonu, a to v situácii, ak je dôvodný predpoklad, že došlo k prieťahom v príprave prejednávania veci súdom, v určení termínu konania a rozhodnutia alebo k prieťahom vo vyhotovovaní súdneho rozhodnutia. Uvedenú sťažnosť na prieťahy je potrebné podľa judikatúry ústavného súdu považovať za účinný prostriedok nápravy, prostredníctvom ktorého sa sťažovateľ mohol účinne domáhať ochrany svojich práv, ktorých porušenie namietal, pred nadriadeným súdom (porovnaj napr. I. ÚS 337/06, I. ÚS 168/2015, I. ÚS 518/2024).

11. Ústavný súd vo svojej ostatnej judikatúre nepodmieňuje prípustnosť ústavnej sťažnosti využitím sťažnosti podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), a to aj pod vplyvom judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), ktorá tento inštitút nepovažuje za účinný prostriedok nápravy, a to aj vzhľadom na to, ako je uvedený inštitút koncipovaný, kde nápravu má zjednať predseda namietaného súdu.

12. Tento prístup však nemožno automaticky aplikovať aj v prípade sťažnosti pre nečinnosť podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku. Je zjavné, že uvedený právny inštitút má inú povahu a koncepciu ako

sťažnosť na prietahy v konaní predsedovi súdu podľa zákona o súdoch. Sťažnosť pre nečinnosť podľa Trestného poriadku môže vybaviť priamo namietaný súd tým, že urobí úkon trestného konania uvedený v sťažnosti pre nečinnosť. Ak predmetný úkon urobí do pätnástich pracovných dní po prijatí sťažnosti a informuje o tom sťažovateľa, hľadá sa na takúto sťažnosť pre nečinnosť ako na vzatú späť, ak tento sťažovateľ v priebehu piatich pracovných dní od doručenia oznámenia nevyhlási, že na svojej sťažnosti pre nečinnosť trvá. O tom ho treba poučiť (§ 55 ods. 4 Trestného poriadku). Ak sa uvedeným spôsobom nepostupuje, súd musí bez meškania túto sťažnosť pre nečinnosť zaslať spolu so spisom a svojím stanoviskom a so stanoviskom predsedu súdu nadriadenému súdu (§ 55 ods. 3). O sťažnosti pre nečinnosť musí rozhodnúť senát nadriadeného súdu do piatich pracovných dní od prevzatia veci. Ak zo strany súdu nedošlo k prietahom, sťažnosť pre nečinnosť sa zamietne, ak je sťažnosť pre nečinnosť opodstatnená, nadriadený súd určí primeranú lehotu na uskutočnenie namietaného úkonu (§ 55 ods. 5).

13. Z uvedeného je zrejmé, že sťažnosť pre nečinnosť podľa Trestného poriadku na rozdiel od sťažnosti na prietahy podľa zákona o súdoch má devolutívny účinok, pričom uplatnenie tohto účinku je plne v dispozícii sťažovateľa (a to aj v prípade, ak namietaný súd urobí úkon uvedený v sťažnosti pre nečinnosť). Zároveň dochádza aj k priamej ingerencii predsedu namietaného súdu vyžadovaním jeho stanoviska k veci pri predložení spisu nadriadenému súdu. Nadriadený súd rozhoduje o veci v trojčlennom senáte, vec teda nepatrí do právomoci predstaviteľa správy súdu (predsedu nadriadeného súdu). Táto rozdielna povaha sťažnosti pre nečinnosť podľa Trestného poriadku oproti sťažnosti na prietahy podľa zákona o súdoch odôvodňuje aj rozdielny prístup k tomuto inštitútu.

14. V zmysle dostupnej judikatúry ESLP účinný prostriedok nápravy musí mať preventívny účinok (zamedzí ďalšiemu porušovaniu práv), reparačný účinok (dodatočne odškodní či inak napraví dôsledky zásahu do základných práv), musí byť reálne dostupný (keď sťažovateľ má reálnu možnosť ho iniciovať a dosiahnuť ním preskúmanie svojej veci) a konanie o náprave musí prebiehať podľa jasných a predvídateľných pravidiel v primeranej rýchlosti.

15. Z citovanej právnej úpravy a zo súdnej praxe vyplýva, že sťažnosť pre nečinnosť podľa Trestného poriadku je spôsobilá plniť preventívny aj reparačný charakter účinnej ochrany základných práv a slobôd, konanie o náprave prebieha podľa predvídateľných pravidiel a v primeranom čase a pre sťažovateľov je vo všeobecnosti v tomto smere účinná smerom k ochrane ich práv. Sťažnosť pre nečinnosť je účinným právnym prostriedkom nápravy, ktorého vyčerpanie je podmienkou na možnosť uplatniť ústavnú sťažnosť pred ústavným súdom.

16. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti ani netvrdil a ani nepreukázal, že by sťažnosť pre nečinnosť podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku pred podaním ústavnej sťažnosti podal. Ústavná sťažnosť zároveň neobsahuje argumentáciu v zmysle § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde, t. j. že sťažovateľ nevyužil tento dostupný právny prostriedok nápravy z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Sťažovateľ teda nevyužil účinný právny prostriedok nápravy, ktorého vyčerpanie je podmienkou podania ústavnej sťažnosti ústavnému súdu.

17. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako neprípustnú podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

18. Odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku má za následok, že už bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa artikulovaných v sťažnostnom petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júna 2026

Peter Molnár
predseda senátu